

Kako so gospodinje na Kočni hodile po vodo

Zapis po pripovedovanju Marice Korbar

Nekdaj so na Poljanah, takrat se vas še ni imenovala Kočna, imeli le tri pipe na prostem, kamor so krajani hodili po vodo. Ena pipa je bila pri Zgonc, druga pri gostilni Rozman, kjer je stalo tudi leseno, izdolbeno korito. V njem je gostilničar Janez napajal svojega konja, Rozmanova pa je s konjem hodila v dolino po vino. Tretja pipa je bila pod hišo Pretnarjevih ali po domače pri Smukovih.

Ženske so hodile po vodo z vedri, kar je predstavljalo garaško opravilo, še posebno, če je bila pri hiši velika družina. Voda je bila za kuho, umivanje in čiščenje. Ko pa je bilo na vrsti pranje, so priskočile na pomoč tudi moške roke. Si predstavljate, kako skrbno so ravnale gospodinje z vodo, da jim ni bilo treba tolikokrat prenašati težkih veder?

Nekatere pa so rade hodile po vodo prav zaradi srečanj s sovaščankami, ker so lahko med seboj poklepetale, si izmenjale novice, malo potožile in se tudi nasmejale. Glede vode so imele poseben dogovor. Tista, ki je prišla k pipi splakovat perilo, je morala svoje delo večkrat prekiniti in pipo zapreti, če si je hotela druga pri ostalih dveh pipah natočiti le vedro. Pritisk vode je bil namreč izredno slab. Dovolj je bilo, da je zaklicala: »Zapri!«. To je bil znak, da je potrebno prekiniti s splakovanjem perila. Takrat so bile hiše redke, dreves še zelo malo in glas se je razlegal po vsej vasi. A vselej ni šlo tako gladko ...

Smukova je bila samosvoja ženska in ko je nekega dne pred svojo hišo splakovala perilo, je zaslišala glas Zgončeve, ki je vpila pri zgornji pipi: »Zapri!«. Smukova se za klice Zgončeve, ki je hotela natočiti le vedro vode, ni zmenila in je naprej splakovala svoje perilo. Še dvakrat je Zgončeva zavpila: »Zapri!«, potem pa urnih nog stekla do presenečene Smukove, ji zaprla pipo in od jeze zmetala čisto perilo v blato.

Ni kaj, red je red! In v tistih pogojih se ga je bilo treba držati, če si hotel lažje preživeti. Tisto korito, ki je včasih stalo pod pipo pri gostilni Rozman, stoji še danes pred spomenikom NOB na Kočni pri avtobusni postaji. V njem so posajene rože.

Domačini pred Gostilno pri Rozmanu. Od leve proti desni: Janez Krničar, Janez Rozman, Franc Korbar, Francka Skalar, Francka Rozman, Alojz Sukič, Rezka Janževc (Ljuba Šterk)

Panorama naselja Kočna v šestdesetih letih (Anica Krničar)